

با کار یک‌لما توریست‌ها

ماهی را فقیر از آب می‌گیرد، پولدار از روغن.
احمد فایض

***

مجنون هم بعد از رسیدن به لیلی، خواب
شیرین می‌بیند.
میترا جاجر می

***

«چرا»ی گوسفند پاسخ ندارد.
حسین نازفر

***

وقتی دلت سوخت، مراقب باش دودش به
چشم کسی نرود.
علی درویشانی

***

بلندگو داد آدم را در می‌آورد.

رضا جراح نژاد

***

نون، برکت الفباست.
محمد حسن صادقی

***

بدون عینک، تمام سازها را «تار» می‌بینم.

سهراب گل‌هاشم

***

تیم بالا بود، مادر دست از سرم بر نداشت.
موسی رئیسی

***

برای مردن باید یک عمر صبر کرد.

پرویز شاپور

***

بعضی‌ها خنده روی لبشونه اما دلشون
هیرو شیماست.
سهراب گل‌هاشم

باغچه‌ای زده‌ام میان مازندران و خراسان

**گفت‌وگو با دکتر مهدی محبتی، پژوهشگر ادب فارسی و استاد دانشگاه زنجان
در باره ویژگی‌های زبان شعری، نگاه منحصر به فرد سلوک فردی خاص
زنده یاد مهدی اخوان ثالث به مناسبت ۱۰ اسفند، سالروز تولد این شاعر معاصر**

الهام آرنیان

calture@khorasannews.com

امروز سالروز تولد شاعری است که بر قله شعر معاصر فارسی ایستاده‌است؛ شاعری که زبان، نگاه و سلوک منحصر به فرد خودش را داشت و در زمانه‌ای که خبری از حجم‌انبوه‌سازها نبود، هروقت دفتر شعری از او چاپ می‌شد، دیری نمی‌پایید که اشعارش بر سر

■ از خاطره دیدار تان با اخوان ثالث بگوئید.

من چندین بار اخوان را دیدم. بر ایام آدم جالبی بود، زبان شعرش قوی بود، نگاه‌های تازه‌ای داشت و چیزهایی را از لایه‌لای تاریخ و ادبیات و فرهنگ ما کشف می‌کرد که کمتر شاعری به آن توجه می‌کرد؛ سلوک خاصی داشت و قیافه و تیپش هم دیدنی بود. یکی از دیدارهای ما که خیلی جالب بود، در منزل آقای دکتر یا حقی رخ داد. من آن زمان دانشجوی دانشکده ادبیات مشهد در دوره کارشناسی بودم، اواخر دهه ۶۰. اخوان تازه شعر معروف «درخت معرفت» را سروده بود.

او در این شعر می‌گوید: «شهر افلاطون دیده تاپس کوچه‌هایش». من به ایشان گفتم چرا می‌گویید «افلاطون ایله»؟ اخوان دستش را گذاشت روی شانه‌ام و به مشهدی پرسید: «بچه کجایی؟» گفتم: «مشهد». بعد خیلی صمیمی شد و گفت: «افلاطون کتابی دارد به نام «مدینه فاضله». آن‌جا چرامی‌گوید باید شاعران را از شهر بیرون کرد و آن شهری که شاعر دارد، به‌رستگاری و فضیلت نمی‌رسد؟ چرامی‌گوید شاعران مردم را گمراه و خیالاتی می‌کنند؟ وقتی او من را از شهرش بیرون می‌کند، من حق ندارم او را از شعرم بیرون کنم؟»

■ شعر اخوان ثالث لحن حماسی دارد. فردوسی چه تأثیری بر او گذاشته‌است؟

اخوان خودش می‌گوید من باغچه‌ای زده‌ام بین مازندران و خراسان؛ یعنی شعرم بین نیما و فردوسی است. به او فردوسی کوچک می‌گفتند؛ یعنی همان فردوسی‌ای که در ابعاد کوچک تری رو به حماسه دارد، اما حماسه شکست. در واقع اخوان را «حماسه‌خوان شکست» یا «روح سیاه پوش قبیله» لقب داده بودند: «منم آن‌لکه ابر عابر آفاق نومی‌دی».

■ زبان شعری اخوان چه برتری‌هایی دارد؟

هر چه شعر اخوان را بخوانید، بیشتر متوجه می‌شوید که زبانش تا چه اندازه قوی است. او چندین هنر را در زبان به کار برده؛ از جمله این که گاهی واژه‌ها و ترکیبایی می‌سازد که در ادبیات فارسی نداریم. اخوان نحورابه‌طور کم سابقه‌ای به کار می‌برد. فرم شعرش از نظر بلاغی و عروضی فولادگونه است و مو، لای درزش نمی‌رود. کل تاریخ ادبیات فارسی از حیث شعرا و نویسندگان در دستش نرم است و زبان فارسی را خیلی خوب می‌شناسد. مقاله‌ای دارد به نام «حیواناتی که شعر می‌گفتند» که نمونه‌ای از دانش اوست. اخوان در این مقاله می‌نویسد چرا بعضی از شاعران در دوره صفویه تخلص خود را

■ اخوان در مقاطعی کاملاً ناامید شد و این یأس به شعرش هم راه پیدا کرد، اما وقتی شعرش را می‌خوانیم، در انتها انگار نور امیدی به دلمان تابیده می‌شود.

درست است که اخوان بعد از ۲۸ مرداد برید و ناامید شد، ولی افاق به‌رویش باز شد. امید خیلی مهم است. چشم‌اندازهای اخوان در خودش نمرده بود و امید داشت به این که تغییر ایجاد خواهد شد.

همدلی فارسی‌زبانان در «شب موسیقی سنتی تاجیکستان»

شاه منصور شاه میرزا

کارشناس میز تاجیکستان در موسسه اکو

آورد‌ه‌اند. سفیر تاجیکستان در ادامه به ترویج و تعمیق پیوندهای فرهنگی دو کشور تاجیکستان و ایران اشاره و برگزاری «شب موسیقی سنتی تاجیکستان» را نمونه‌ای از این تعاملات توصیف کرد. نظام‌الدین زاهدی با اشاره به هوش و خرد زنده‌یاد دولتمند خال اف‌بیان کرد: یکی از مهم ترین دستاوردهای مهم ما تاجیک‌ها موسیقی فلک است که تاریخ بیش از هزار ساله دارد و دولتمند خال اف آن را به خوبی درک کرده و رواج داده‌بود به نحوی که در این عرصه صاحب مکتب‌بود و شاگردان زیادی را به کمال رساند.

■ **بازبایی آیین فراموش‌شده در تاجیکستان**
این دیپلمات ارشد تاجیک اظهار کرد: امامعلی رحمان، رئیس جمهوری تاجیکستان بازبایی هویت ملی تاجیکان از جمله اعیاد، تاریخ، فرهنگ و موسیقی تاجیکی را به‌جد در دستور

همچنین درباره نقش فرهنگ در همدلی ملت‌های یادآور شده از رشد و نمو روزافزون آن اظهار قن‌درانی کرد. سپس، نوازنده‌و آوازخوان‌های مشهور تاجیک برای حاضران نمونه‌هایی از «شش‌مقام» و «فلک» را پیشکش کردند که با استقبال صمیمانه اهل نشست مواجه شد.

در ادامه این محفل ویدئویی از همکاری استاد روانشاد دولتمند خال اف با شهرام ناظری، خواننده سرشناس ایرانی پخش شد و دو تن از نوازندگان و شاگردان استاد دولتمند آهنگ «حبلت‌ها کن عاشقا» اجرا کردند.

در این نشست «لوح تقدیر» از سوی هنرمندان پیشگام ایرانی با حضور استادان موسیقی شرق، شهرام ناظری و حسین علیزاده به استاد دولتمند رونمایی شد.

همچنین، از کتاب «ترازوی چشم»، مجموعه اشعار دولت صف‌زاده که چندی پیش از طریق انتشارات آرون تهران به فارسی منتشر شد، رونمایی شد. دولت صف‌زاده، مؤلف کتاب با

قرائت چند شعر خاطر حاضران را شاد کرد. مهمانان در این مراسم از نمایشگاه هنرهای دستی، لباس‌های ملی و آثار نقاشان تاجیک بازدید کردند. در این برنامه سفیران مقیم تهران، هنرمندان و شخصیت‌های فرهنگی، سفیران سابق ایران در تاجیکستان نیز حضور داشتند.

(اصلاحیه)

**آکمی دعوت مجمع عمومی عادی نوبت اول
مالکین مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد (ساختمان مهتاب)**

پیرو آگهی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ به اطلاع کلیه مالکین محترم مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد می‌رساند؛ مجمع عمومی عادی نوبت اول ساختمان مهتاب در ساعت ۱۸ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۷ در محل سالن اجتماعات ساختمان مهتاب واقع در مشهد، رضاشهر، بولوار دلاوران، روبروی دلاوران ۱۹- مجتمع مسکونی چشم انداز ساختمان مهتاب- طبقه همکف برگزار می‌گردد. لذا از کلیه مالکین محترم (یا نماینده قانونی ایشان) تقاضا می‌شود با در دست داشتن کارت شناسائی معتبر در جلسه مذکور حضور به هم رسانند. ضمناً مالک هر آپارتمان دارای یک رای باشد.

توضیحات:

- از ساختمان مسکونی مهتاب دو نفر عضو جهت عضویت در هیئت امضاء مجتمع مسکونی چشم انداز توسط مالکین محترم انتخاب خواهند گردید.
- مالکین محترمی که امکان حضور در جلسه مذکور را ندارند میتوانند به سایر مالکین جهت شرکت در جلسه، نمایندگی اعطا نمایند.
- هر نفر حداکثر نمایندگی ۵ مالک را می‌تواند داشته باشد.

دستور کار جلسه مجمع عمومی عادی نوبت اول:

- گزارش نماینده شرکت سازنده
- انتخاب اعضاء هیئت امضاء مجتمع

شرکت عمارت هشتم شرق

(به نمایندگی از شرکت عمران و ساختمان صندوق باز‌نستگی کشوری)

۵۹۱۹۰

۶۶

اخوان آدم‌نان به نرخ روز خور نبود. فقر و بیچارگی و آوارگی را تحمل می‌کرد. با آن همه شهرت می‌رفت در گرمای خوزستان درس می‌داد و در تلویزیون آن‌جا اجرایی کرد

که به‌طور طبیعی وزن عروضی دارند. این نشان‌دهنده تأمل او بود. اخوان عربی‌دان خوبی بود. کتاب‌های عربی را می‌خواند و بر آثار عربی مانند الاغانی، الثعلبالی و... اشراف داشت.

■ **در یک کلام، اخوان چه به میراث ادبی ما اضافه کرد؟**

یکی از مهم‌ترین کارهای اخوان ثالث نظریه‌پردازی برای شعر نو بود. تنها کسی که شعر نیمایی را برای اولین بار متکی به نظریات ادبی کرد و برایش قاعده و قانون تراشید، اخوان ثالث است. او در یک کلام نظریه‌پرداز، آفریننده و تحلیل‌گر بزرگی بود. از حیث تاریخ ادبیات برخی از اشعارش جزو بهترین‌هاست.

■ **به‌همین خاطر هم شعرش طرفدار داشت؟**
وقتی «زمستان» و «از این اوستا» و دیگر کتاب‌های شعر اخوان چاپ می‌شد، طولی نمی‌کشید که شعرها بر سر زبان‌ها می‌افتاد. بزرگ‌ترین مشوق شاعر همین است. حالا که فضای مجازی آمده بیشتر باید شعرها خوانده شود. الان شعر چه کسی بر سر زبان‌هاست؟ اخوان وقتی کتاب چاپ می‌کرد، فردایش همه آن را حفظ بودند. شعرش قوی بود و فضا برایش آماده بود. الان به‌ندرت کسی شعر خوب می‌گوید.

■ **سلوک منحصر به فرد اخوان در اقبال عمومی به‌او تأثیر داشت؟**

خیلی زیاد. او آدم‌نان به نرخ روز خور نبود. فقر و بیچارگی و آوارگی را تحمل می‌کرد. با آن همه شهرت می‌رفت در گرمای خوزستان درس می‌داد و در تلویزیون آن‌جا اجرایی کرد. مجیزگو و نامرد نبود. رفیق‌باز به معنای مثبتش بود؛ یعنی اگر کسی مشکلی داشت، تا جایی که می‌توانست حل می‌کرد. تسلیم مشهورات نبود. آن‌چه را همه می‌گفتند، رویش تأمل می‌کرد. شاخه مهم شعر اخوان نویافته‌های او در دل فرهنگ و ادبیات ماست. مقاله‌ای دارد به نام «آیات موزون‌یافته قرآن؟» یعنی آیه‌هایی

خبر

در این آیین میلاد عرفان‌پور به‌عنوان مدیر مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری معرفی شد. عرفان‌پور که از شعرای شناخته‌شده کشور است، پیش از این مدیریت مرکز موسیقی حوزه هنری را بر عهده داشت. همچنین در این آیین احمد ر مضی آهنگ‌ساز، مدرس و کارشناس حوزه موسیقی به‌عنوان سرپرست مرکز موسیقی معارفه و جایگزین میلاد عرفان‌پور در این مرکز شد.

(اصلاحیه)

**آکمی دعوت مجمع عمومی عادی نوبت اول
مالکین مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد (ساختمان آسمان)**

پیرو آگهی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ به اطلاع کلیه مالکین محترم مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد می‌رساند؛ مجمع عمومی عادی نوبت اول ساختمان آسمان در ساعت ۱۸ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۶ در محل سالن اجتماعات ساختمان آسمان واقع در مشهد، رضاشهر، بولوار دلاوران، روبروی دلاوران ۱۹- مجتمع مسکونی چشم انداز ساختمان آسمان- طبقه همکف برگزار می‌گردد. لذا از کلیه مالکین محترم (یا نماینده قانونی ایشان) تقاضا می‌شود با در دست داشتن کارت شناسائی معتبر در جلسه مذکور حضور به هم رسانند. ضمناً مالک هر آپارتمان دارای یک رای باشد.

توضیحات:

- از ساختمان مسکونی آسمان دو نفر عضو جهت عضویت در هیئت امضاء مجتمع مسکونی چشم‌انداز توسط مالکین محترم انتخاب خواهند گردید.
- مالکین محترمی که امکان حضور در جلسه مذکور را ندارند میتوانند به سایر مالکین جهت شرکت در جلسه، نمایندگی اعطا نمایند.
- هر نفر حداکثر نمایندگی ۵ مالک را می‌تواند داشته باشد.

دستور کار جلسه مجمع عمومی عادی نوبت اول:

- گزارش نماینده شرکت سازنده
- انتخاب اعضاء هیئت امضاء مجتمع

شرکت عمارت هشتم شرق

(به نمایندگی از شرکت عمران و ساختمان صندوق باز‌نستگی کشوری)

۵۹۱۹۳

(اصلاحیه)

**آکمی دعوت مجمع عمومی عادی نوبت اول
مالکین مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد (ساختمان آپشار)**

پیرو آگهی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۴ به اطلاع کلیه مالکین محترم مجتمع مسکونی چشم انداز مشهد می‌رساند؛ مجمع عمومی عادی نوبت اول ساختمان آپشار در ساعت ۱۸ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۵ در محل سالن اجتماعات ساختمان آپشار واقع در مشهد، رضاشهر، بولوار دلاوران، روبروی دلاوران ۱۹- مجتمع مسکونی چشم انداز ساختمان آپشار- طبقه همکف برگزار می‌گردد. لذا از کلیه مالکین محترم (یا نماینده قانونی ایشان) تقاضا می‌شود با در دست داشتن کارت شناسائی معتبر در جلسه مذکور حضور به هم رسانند. ضمناً مالک هر آپارتمان دارای یک رای باشد.

توضیحات:

- از ساختمان مسکونی آپشار دو نفر عضو جهت عضویت در هیئت امضاء مجتمع مسکونی چشم‌انداز توسط مالکین محترم انتخاب خواهند گردید.
- مالکین محترمی که امکان حضور در جلسه مذکور را ندارند میتوانند به سایر مالکین جهت شرکت در جلسه، نمایندگی اعطا نمایند.
- هر نفر حداکثر نمایندگی ۵ مالک را می‌تواند داشته باشد.

دستور کار جلسه مجمع عمومی عادی نوبت اول:

- گزارش نماینده شرکت سازنده
- انتخاب اعضاء هیئت امضاء مجتمع

شرکت عمارت هشتم شرق

(به نمایندگی از شرکت عمران و ساختمان صندوق باز‌نستگی کشوری)

۵۹۱۹۱